

PRAKSISOVERSIGT · CIVILPROCES

Praksisoversigt over retsmægling

Frivillig konfliktløsning efter retsplejelovens kapitel 27

Version 2 · Opdateret 24. jun. 2026 · 2 afgørelser · 2008-2009

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Retsmægling er en frivillig, fortrolig og struktureret proces ved domstolene, hvor en neutral mægler bistår parterne i en verserende civil sag med selv at nå frem til en aftalt løsning. Ordningen blev indført som permanent og landsdækkende ved lov nr. 168 af 12. marts 2008 og er reguleret i retsplejelovens §§ 271-279 (kapitel 27). Retsmægling adskiller sig grundlæggende fra traditionel forligsmægling, idet der fokuseres på parternes underliggende interesser og behov – ikke på juridisk argumentation – og resultatet kan derfor afvige markant fra det udfald, en dom ville have haft. Publikeret retspraksis om selve retsmæglingsordningen er sparsom, netop fordi vellykkede retsmæglinger afsluttes med fortrolige aftaler uden offentliggjorte præmisser.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Retsmægling forudsætter begge parters samtykke og kan til enhver tid afbrydes af en part eller af retsmægleren selv (§§ 272 og 276).
- 02** Retsmægleren kan være en dommer/domstolsfuldmægtig udpeget af retspræsidenten eller en advokat antaget af Domstolsstyrelsen, og begge kategorier skal have gennemført relevant mæglingsuddannelse (§ 273).
- 03** Retsplejelovens inhabilitetsregler (§§ 60-61) finder tilsvarende anvendelse for retsmæglere – en retsmægler må ikke have økonomiske eller personlige interesser i sagen (§ 274).
- 04** Oplysninger fremkommet under retsmægling er som udgangspunkt fortrolige, og parterne kan ikke senere påberåbe sig dem som bevis, medmindre en undtagelse i § 277 gør sig gældende.
- 05** Retsmægleren fastlægger forløbet i samråd med parterne og kan med deres samtykke holde separate møder (caucus) med hver part (§ 275).
- 06** Retsmægleren må ikke virke som dommer eller advokat i sagen efter retsmæglingens afslutning – men kan som dommer indføre den aftalte løsning som retsforlig i retsbogen (§ 279).
- 07** Et retsforlig indgået efter retsmægling er et eksigibelt fuldbyrdelsesgrundlag, der kan tvangsfuldbyrdes via fogedretten efter retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 2.

- 08** Retsmægleren skal afslutte mæglingen, hvis parterne er ved at indgå en aftale, der indebærer strafbare forhold eller strider mod ufravigelig lovgivning (§ 276, stk. 2).
- 09** Hver part bærer egne omkostninger ved retsmægling, medmindre parterne aftaler andet – retsmægleren aflønnes af staten (for dommere) eller via et af retten fastsat salær (for advokater) (§ 278).
- 10** Retsmægling finder anvendelse på sager ved byret, landsret og Sø- og Handelsretten, men er i praksis mest udbredt ved byretterne i civile tvister om kommercielle forhold, nabokonflikter, ansættelsesret og familieretlige spørgsmål.
- 11** Danmark er ikke omfattet af EU's mæglingsdirektiv 2008/52/EF, men retsplejelovens kapitel 27 bygger på tilsvarende principper om frivillighed, fortrolighed og mæglingens eksigibilitet.

§ 1 Lovgrundlaget: Retsplejelovens kapitel 27 om retsmægling

Retsmægling er reguleret i [retsplejelovens §§ 271-279](#) (kapitel 27), der blev indsat ved **lov nr. 168 af 12. marts 2008** med ikrafttræden den 1. april 2008. Ordningen afløste en forsøgsordning, der havde kørt ved udvalgte retter siden 2003.

[§ 271](#) afgrænser anvendelsesområdet til sager, der verserer ved **byret, landsret eller Sø- og Handelsretten**. Retsmægling er således en procesretlig ordning, der kun kan tilbydes i forbindelse med en allerede anlagt civil sag. [§ 272](#) fastsætter grundbetingelsen: retten kan efter **anmodning fra parterne** udpege en retsmægler til at bistå dem med selv at nå frem til en aftalt løsning på en tvist, som parterne har rådighed over. Parterne skal altså have dispositionsret over tvistens genstand – retsmægling kan ikke bruges i sager, hvor parternes rådighed er begrænset af ufravigelig lovgivning (fx straffesager eller indispositive familieretlige spørgsmål).

De øvrige bestemmelser regulerer:

- **§ 273:** Retsmæglerens kvalifikationer og antagelse
- **§ 274:** Inhabilitetsregler (§§ 60-61 finder tilsvarende anvendelse)
- **§ 275:** Forløbet – mægleren tilrettelægger i samråd med parterne
- **§ 276:** Afslutning – aftale, mæglerens beslutning eller parts anmodning
- **§ 277:** Fortrolighed og undtagelser herfra
- **§ 278:** Omkostninger – hver part bærer egne
- **§ 279:** Habilitetsspærre og mulighed for retsforlig

Der er ingen vedtagne-men-ikke-konsoliderede ændringer af kapitel 27 (seneste konsolidering: 15. november 2025).

LOV

[Retsplejeloven § 271](#)

[Retsplejeloven § 272](#)

[Retsplejeloven § 273](#)

[Retsplejeloven § 274](#)

[Retsplejeloven § 275](#)

[Retsplejeloven § 276](#)

[Retsplejeloven § 277](#)

[Retsplejeloven § 278](#)

[Retsplejeloven § 279](#)

§ 2 Forarbejder og lovgivers hensigt: Betænkning nr. 1481/2006 og 2008-loven

Retsplejerådets [betænkning nr. 1481/2006 – Reform af den civile retspleje V: Retsmægling](#) udgør det centrale forarbejde til ordningen. Betænkningen analyserede erfaringerne fra forsøgsordningen med retsmægling, som blev iværksat ved udvalgte byretter fra 2003 med hjemmel i retsplejelovens § 26 (forsøgsbestemmelsen). Evalueringen viste en høj forligsprocent – omkring 60-70 % af de retsmæglede sager endte med en aftalt løsning – og en markant partitilfredshed.

Forarbejderne til [lov nr. 168 af 12. marts 2008](#) beskriver retsmæglingens grundlæggende filosofi:

Retsmægling bygger på almindelige principper for mægling og mediation, hvor det er parterne selv, der med bistand fra en neutral mægler forhandler sig frem til en for dem tilfredsstillende løsning. Retsmægling adskiller sig fra traditionel forligsmægling ved domstolene, hvor der tages udgangspunkt i parternes krav og de juridiske aspekter ved konflikten. Ved retsmægling fokuseres i stedet på de interesser og behov, kravene afspejler.

Forarbejderne fremhæver særligt:

- **Formålet** er ikke at afgøre ret eller uret, men at skabe et forum for aftaler, der imødekommer parternes egne behov og fremtid
- **Retsmæglerens rolle** er at lede processen – ikke at træffe afgørelse eller vurdere det materielle spørgsmål juridisk
- **Mægleren er ikke afskåret** fra at komme med forslag til løsninger eller pege på styrker og svagheder i parternes argumentation
- **Frivillighed** er et centralt element – begge parter skal samtykke, og enhver part kan til enhver tid trække sig

Forarbejderne henviser desuden til Europarådets anbefaling nr. 10/2002 om mediation i civile sager samt til EU's arbejde med mæglingsdirektivet, der blev vedtaget som [direktiv 2008/52/EF](#) kort efter den danske lovs ikrafttræden.

En arbejdsgruppe under Domstolsstyrelsen udarbejdede i 2016 etiske retningslinjer for retsmæglere, som er tilgængelige på [domstol.dk](#) og supplerer de lovfæstede regler med vejledning om mæglerens adfærd, herunder forbud mod at foretage retslige vurderinger og krav om neutralitet.

LOV

[Retsplejeloven § 271](#)

§ 3 Retsmæglerens kvalifikationer, antagelse og habilitet

Retsmægleren kan efter [retsplejelovens § 273](#) være en af to kategorier:

1. **En dommer eller fuldmægtig** ved det pågældende embede, udpeget af vedkommende retspræsident til at fungere som retsmægler. Dommere kan efter aftale mellem retspræsidenterne fungere som retsmægler ved andre embeder.
2. **En advokat**, antaget af Domstolsstyrelsen til at fungere som retsmægler i den pågældende landsretskreds.

Reglerne for advokat-retsmæglere er udfoldet i [bekendtgørelse om antagelse af advokater som retsmæglere](#) (bekendtgørelse nr. 365 af 23. maj 2008). Bekendtgørelsen stiller følgende krav:

- Kun personer, der **aktivt udøver advokatvirksomhed**, kan antages som retsmægler
- Advokaten skal have gennemført **relevant uddannelse i mægling** og i øvrigt anses for egnet
- Advokaten skal være **dækket af en ansvarsforsikring**, der dækker ansvar for økonomisk tab påført tredjemand ved enhver handling eller undladelse i forbindelse med mæglerrollen
- Antagelsen sker for **4 år** ad gangen efter offentligt opslag og med indhentning af udtalelse fra landsretspræsidenten og Advokatrådet
- Antagelsen ophører senest ved udgangen af den måned, hvor advokaten fylder **70 år**, eller hvis advokaten ophører med at udøve advokatvirksomhed
- Domstolsstyrelsen kan **tilbagekalde** antagelsen, hvis advokaten ikke udøver hvervet i overensstemmelse med loven

Advokaten modtager et **salær** for hver sag, fastsat af den ret, der tildelte sagen. I særlige tilfælde kan der tilkendes salær for rejsetid og godtgørelse for rejseudgifter.

Inhabilitetsregler: § 274 gør retsplejelovens §§ 60 og 61 om [dommerinhabilitet](#) tilsvarende anvendelige for retsmæglere. En retsmægler er inhabil, hvis vedkommende har en personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, er nært beslægtet med en part, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om mæglerens fuldstændige upartiskhed.

LOV

[Retsplejeloven § 60](#)[Retsplejeloven § 61](#)[Retsplejeloven § 273](#)[Retsplejeloven § 274](#)

§ 4 Fortrolighedsprincippet og dets undtagelser

Fortrolighed er et bærende princip i retsmægling. [Retsplejelovens § 277](#) fastsætter, at oplysninger, der fremkommer under en retsmægling, er **fortrolige**, medmindre parterne aftaler andet eller oplysningerne i øvrigt er offentligt tilgængelige.

Fortroligheden er dog ikke absolut. § 277, stk. 2, giver en part adgang til at videregive oplysninger fra mæglingen, hvis:

- **Oplysningen hidrører fra parten selv** (nr. 1) – en part kan altså frit dele sine egne oplysninger
- **Det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov**, at oplysningen skal videregives (nr. 2) – fx underretningspligter efter den sociale lovgivning

Vigtigst er undtagelsen i **stk. 4**: Hvis sagen fortsætter ved retten efter endt retsmægling, kan en part om nødvendigt anvende oplysninger modtaget under mæglingen til at **begrunde en anmodning om editionspålæg** (kapitel 28). Parten kan altså henvise til, at modparten under mæglingen omtalte et bestemt dokument, for at begrunde en anmodning til retten om at pålægge modparten at udlevere det. Selve oplysningen fra mæglingen må derimod ikke bruges som bevis for det materielle spørgsmål.

Fortrolighedsprincippet i § 277 afspejler [artikel 7 i direktiv 2008/52/EF](#), der foreskriver, at hverken mæglere eller involverede i mæglingsprocessen må tvinges til at afgive vidneforklaring om oplysninger fra mæglingen,

undtagen ved ordre public-hensyn eller gennemførelse af aftalen. Selvom Danmark ikke er omfattet af direktivet, bygger retsplejelovens regler på tilsvarende principper.

Habilitetsspærren i § 279, stk. 1 understøtter fortroligheden: retsmægleren må ikke virke som dommer eller advokat under sagens fortsatte behandling. Herved sikres, at oplysninger modtaget under mæglingen ikke indirekte påvirker den efterfølgende retslige behandling.

LOV

Retsplejeloven § 277

Retsplejeloven § 279, stk. 1

§ 5 Forløb, afslutning og habilitetsspærren

Forløbet tilrettelægges af retsmægleren i samråd med parterne, jf. § 275. Loven giver stor fleksibilitet: der er ingen formkrav til mødernes antal, varighed eller sted. Med parternes samtykke kan retsmægleren holde **separate møder** (caucus) med parterne hver for sig – et centralt mæglingsredskab, der giver parterne mulighed for fortroligt at afsløre deres faktiske interesser.

Retsmægleren kan efter forarbejderne komme med forslag til løsninger og pege på styrker og svagheder i parternes argumentation. Retsmægleren må dog ikke anvise en bestemt retlig løsning eller foretage en retslig vurdering af tvistens materielle spørgsmål. Domstolsstyrelsens etiske retningslinjer fra 2016 præciserer denne grænse.

Afslutning reguleres af § 276, der angiver tre afslutningsgrunde:

1. Parterne **når frem til en aftalt løsning** – det ønskede resultat
2. **Retsmægleren bestemmer det** – fx fordi mæglingen er udsigtsløs eller der er risiko for ulovlige aftaler
3. **En af parterne anmoder om det** – frivilligheden betyder, at enhver part til enhver tid kan trække sig

§ 276, stk. 2, pålægger retsmægleren en særlig **afslutningspligt**, hvis det er nødvendigt for at hindre, at parterne indgår en aftale, der indebærer strafbare forhold eller strider mod ufravigelig lovgivning.

Habilitetsspærren i § 279 er todelt:

- **Stk. 1:** Efter retsmæglingens afslutning må retsmægleren hverken virke som **dommer** eller **advokat** under sagens fortsatte behandling. Spærren er en konsekvens af fortrolighedsprincippet – mægleren har typisk modtaget oplysninger, som ikke bør påvirke den efterfølgende retslige behandling.
- **Stk. 2:** En dommer, der har fungeret som retsmægler, kan dog efter anmodning **indføre den aftalte løsning som retsforlig i retsbogen** og træffe beslutning om at **hæve sagen**. Denne undtagelse sikrer en praktisk overgang fra mægling til fuldbyrdelig aftale.

LOV

Retsplejeloven § 275

Retsplejeloven § 276

Retsplejeloven § 279

§ 6 Retsforlig versus udenretligt forlig: Formkrav og tvangsfuldbyrdelse

En central distinktion ved retsmægling er forskellen mellem et **retsforlig** og et **udenretligt forlig**. Denne sondring har afgørende betydning for parternes fuldbyrdelesmuligheder.

Retsforlig – indført i retsbogen efter § 279, stk. 2 – er et eksigibelt fuldbyrdelsesgrundlag efter [retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 2](#). Det kan tvangsfuldbyrdes direkte via [fogedretten](#) uden forudgående dom. Retsforliget har dermed samme retskraft som en dom, hvad angår fuldbyrdelse.

Parterne er dog ikke forpligtet til at formalisere aftalen som retsforlig. De kan vælge at indgå et **udenretligt forlig** – en privatretlig aftale, der regulerer tvistens afslutning. Et sådant forlig kan kun tvangsfuldbyrdes, hvis det opfylder de strengere formkrav i § 478, stk. 1, nr. 4: det skal være **skriftligt**, angå **forfalden gæld**, og det skal udtrykkeligt være bestemt i forliget, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse. Derudover kræver § 478, stk. 4, at **skyldneren personligt har underskrevet** dokumentet.

Denne skelnen er illustreret i Østre Landsrets kendelse [BS-2214/2008-OLR](#), hvor landsretten fastslog, at en mailkorrespondance mellem advokater – selv med eksplicit henvisning til tvangsfuldbyrdelsesklausul – ikke opfyldte kravet om skyldnerens personlige underskrift. Fogedretten kunne derfor ikke foretage udlæg på grundlag af forliget. Afgørelsen understreger, at tvangsfuldbyrdelsesreglerne skal fortolkes strengt til beskyttelse af skyldneren.

Forskellen har praktisk betydning for retsmægling: opnår parterne enighed under en retsmægling, bør de nøje overveje, om aftalen skal formaliseres som retsforlig i retsbogen (med direkte eksekutionskraft) eller som udenretligt forlig (med behov for selvstændig tvangsfuldbyrdelsesklausul og personlig underskrift).

LOV	Retsplejeloven § 279, stk. 2	Retsplejeloven § 478, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Bevarelse af personlig gældsfordring efter tvangsauktion og aflysning af pantebrev		03.03.2009
	Landsretten · Krav om personlig underskrift ved udenretlige forlig til tvangsfuldbyrdelse		18.09.2008

§ 7 Egnede sagstyper og retsmæglingens praktiske anvendelse

Forarbejderne til 2008-loven lægger op til, at retsmægling kan tilbydes i alle dispositive civile sager, men peger på bestemte sagstyper, hvor ordningen er særligt hensigtsmæssig:

- **Kommercielle tvister:** Erhvervskonflikter, hvor parterne har en løbende forretningsrelation, de ønsker at bevare – fx leverandøraftaler, entreprisetvister, agentaftaler
- **Naboretskonflikter:** Tvister om [hegn](#), [træer](#) og [naboskel](#), hvor parterne skal leve side om side også efter tvistens løsning
- **Ansættelsesretlige sager:** Konflikter mellem arbejdsgiver og arbejdstager om opsigelse, bonus, konkurrenceklausuler m.v.
- **Familieretlige sager:** Tvister om [bopæl](#) og [samvær](#), arv og bodeling, hvor det emotionelle element er markant

Retsmægling er derimod **sjældent hensigtsmæssig** ved:

- Principielle juridiske spørgsmål, hvor der er behov for en autoritativ retsafgørelse (præjudikat)
- Sager, hvor den ene part har åbenbar ret, og den anden blot trækker tiden
- Sager med en markant magtasymmetri mellem parterne, der ikke kan afbødes af mægleren

I praksis er retsmægling mest udbredt ved **byretterne**, hvor dommere under forberedelsen af civile sager orienterer parterne om muligheden. Justitsministeriets lovforberedende materiale fra 2024 bekræfter,

at retsmægling fortsat udgør et aktivt tilbud ved domstolene, og at ordningen løbende suppleres af Domstolsstyrelsens etiske retningslinjer fra 2016.

Retsmægling skal ses i sammenhæng med andre former for alternativ tvistløsning: [voldgift](#) (privat jurisdiktion med bindende kendelse), mediation ved fx Mediationsinstituttet (udenretslig, privatorganiseret mediation) og konflikthåndtering i Familieretshuset (børne- og familiesager). Parterne i en retssag kan frit vælge mellem disse og retsmægling – eller kombinere dem.

LOV

Retsplejeloven § 272

§ 8 EU-retlig kontekst: Mæglingsdirektivet 2008/52/EF og Danmarks stilling

EU's [direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008](#) om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område udstikker en ramme for mediation i grænseoverskridende tvister inden for EU. Direktivet fastlægger:

- En definition af **mægling** som en struktureret proces, hvor parter frivilligt forsøger at nå en aftale med bistand fra en mægler ([artikel 3](#))
- Krav om **fortrolighed**: mæglere og involverede må ikke tvinges til at vidne om oplysninger fra mæglingen, undtagen ved ordre public-hensyn ([artikel 7](#))
- Krav om **eksigibilitet**: medlemsstaterne skal sikre, at aftaler indgået efter mægling kan gøres eksigible, medmindre indholdet strider mod national lovgivning ([præambelbetragtning 19](#))

Direktivets [artikel 1, stk. 3](#) undtager imidlertid **Danmark** udtrykkeligt fra direktivets anvendelsesområde – en konsekvens af Danmarks retlige forbehold inden for det EU-retlige samarbejde om civil- og handelsretlige spørgsmål.

Dette ændrer dog ikke, at retsplejelovens kapitel 27 materielt opfylder direktivets standarder. Som forarbejderne til 2008-loven anfører, har lovgiveren tilsigtet at skabe en ordning, der lever op til de europæiske principper for mediation, herunder frivillighed, fortrolighed, mæglerens neutralitet og aftalens eksigibilitet. Direktivets principper har således reelt fungeret som inspirationskilde for den danske ordning, selvom Danmark formelt ikke er bundet.

§ 9 Samspil med Familieretshuset og forligsmægling i familiesager

Retsmægling efter retsplejelovens kapitel 27 skal afgrænses fra den forligsmægling og konflikthåndtering, der foregår i **Familieretshuset** efter lov om Familieretshuset. Familieretshuset tilbyder rådgivning, konflikthåndtering og mediation i sager om forældreansvar, [bopæl og samvær](#), skilsmisse og bidrag – processer, der reguleres af familieretlige særregler.

[Familieretshusbekendtgørelsen](#) fastsætter rammerne for Familieretshusets konflikthåndtering: parterne orienteres om videregivelsesregler, sagsbehandleren informeres om resultatet (enighed eller fortsat behandling), og skriftlige aftaler kan videregives til sagsbehandleren, hvis parterne er enige.

Der er to væsentlige forskelle i forhold til retsmægling:

1. **Fortrolighedens rækkevidde:** I Familieretshuset er der adgang til at videregive oplysninger til sagsbehandleren efter afsluttet konflikthåndtering, mens retsmægling efter retsplejelovens § 277 har et stærkere fortrolighedsværn
2. **Resultatet:** Aftaler i Familieretshuset kan efter retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 3 og nr. 9 udgøre selvstændige fuldbyrdelsesgrundlag, mens retsmæglingss aftaler først opnår eksigibilitet ved indføring som retsforlig

I sager, der er indbragt for familieretten (dvs. domstolsbehandling efter visitation i Familieretshuset), kan retten tilbyde retsmægling efter kapitel 27 som et supplement. Det er dog i praksis sjældent i forældreansvarssager, hvor Familieretshusets egne mæglingstilbud normalt anses for tilstrækkelige.

LOV

Retsplejeloven § 478, stk. 1

§ 10 Omkostningsfordelingen og statens rolle

Retsplejelovens § 278 fastsætter et enkelt princip: **hver part bærer egne omkostninger** i forbindelse med retsmægling, medmindre parterne aftaler andet. Bestemmelsen regulerer parternes indbyrdes omkostningsfordeling – typisk advokathonorarer og rejseudgifter.

Retsmægleren selv aflønnes efter to modeller:

- **Dommere og fuldmægtige:** Mægling indgår som en del af dommerens tjenestelige opgaver og aflønnes af staten som led i domstolsbudgettet. Der er ingen særskilt betaling fra parterne.
- **Advokat-retsmæglere:** Modtager et salær fastsat af den ret, der tildelte sagen, jf. bekendtgørelsens § 4. I særlige tilfælde kan der tilkendes salær for rejsetid og godtgørelse for rejseudgifter. Salæret betales af statskassen – ikke af parterne.

Retsmægling er dermed en **gratis service fra statens side** for parterne for så vidt angår selve mæglerens honorar. Parterne skal kun dække deres egne advokatombkostninger. Modellen afspejler lovgivers ønske om at gøre ordningen tilgængelig for alle, uanset parternes økonomiske formåen – en overvejelse, der er nært forbundet med reglerne om [fri proces](#) og [retshjælp](#).

Omkostningsfordelingen adskiller retsmægling fra udenretslig mediation (fx ved Mediationsinstituttet), hvor parterne selv betaler mediators honorar, og fra [voldgift](#), hvor omkostningerne kan være betydelige.

LOV

Retsplejeloven § 278

§ 11 Retspraksis og praktiske erfaringer

Publiseret retspraksis om retsmægling er **markant sparsom**. Det skyldes ordningens grundlæggende natur: vellykkede retsmæglings afsluttes med fortrolige aftaler, der ikke offentliggøres. Mislykkede retsmæglings fører blot til, at sagen fortsætter som ordinær retssag – uden at mæglingen omtales i den eventuelle dom.

Der er følgende overordnede observationer fra den tilgængelige praksis og evalueringsmateriale:

-

Forligsprocenten ved retsmægling har under forsøgsordningen og i de første år efter den permanente ordning ligget på **ca. 60-70 %**, hvilket er markant højere end traditionel forligsmægling

- **Partstilfredshed:** Evalueringer har konsekvent vist høj tilfredshed hos parterne – også i sager, der ikke endte med forlig. Parterne værdsatte processen som mere åben og lyttende end traditionel domstolsbehandling
- **Tidsbesparelse:** Retsmægling kan typisk gennemføres inden for få uger efter parternes anmodning, mens en dom kan kræve måneder eller år

De retspolitiske overvejelser om retsmægling blev senest aktualiseret i forbindelse med Justitsministeriets lovforslag fra februar 2024 om nedbringelse af ventetider ved domstolene, hvor ministeriet fremhævede retsmægling som et fortsat relevant redskab og henviste til Domstolsstyrelsens etiske retningslinjer fra 2016.

Forligsmægling og retsmægling skal også ses i sammenhæng med den bredere praksis om retsforlig som fuldbyrdelsesgrundlag. Østre Landsrets kendelse i [BS-3094/2008-OLR](#) bekræfter, at eksekutionsgrundlag efter [§ 478](#) skal vurderes strengt – en pantebrevs kvittering til aflysning udgør ikke et afkald på den underliggende fordring. Princippet understreger vigtigheden af klare formuleringer i forlig indgået efter retsmægling.

LOV

[Retsplejeloven § 478, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Bevarelse af personlig gældsfordring efter tvangsauktion og aflysning af pantebrev

03.03.2009

Landsretten · Krav om personlig underskrift ved udenretlige forlig til tvangsfuldbyrdelse

18.09.2008

§ 12 Sammenfatning: Retsmæglingens styrker og begrænsninger

Retsmægling efter retsplejelovens kapitel 27 udgør et veletableret, men underudnyttet redskab i den danske procesret. Ordningen hviler på fire bærende principper – **frivillighed**, **fortrolighed**, **neutralitet** og **parternes selvbestemmelse** – og suppleres af en klar regelstruktur for retsmæglerens kvalifikationer, habilitet og aftalens formalisering.

Ordningens styrker er:

- Parterne beholder kontrol over resultatet og kan opnå løsninger, der rækker ud over det, en dom kan tilbyde
- Processen er hurtigere og billigere end ordinær retssagsbehandling, og retsmæglerens honorar dækkes af staten
- Et retsforlig indgået efter retsmægling er direkte eksigibelt og har samme fuldbyrdelseskraft som en dom
- Fortrolighedsbeskyttelsen opmuntrer til åbne forhandlinger uden frygt for, at oplysninger bruges imod parten senere

Ordningens begrænsninger er:

- Retsmægling kræver begge parters samtykke – den ene part kan blokere for mægling ved blot at nægte
- Mægling er uegnet til principielle tvister, hvor en autoritativ retsafgørelse er nødvendig
- Magtasymmetrier mellem parterne kan svække mæglingens effektivitet, medmindre retsmægleren aktivt udligner dem
- Retsmægling kan ikke bruges i indispositive sager (straffesager, visse familieretlige spørgsmål)

For det rådgivende perspektiv – herunder [advokatansvar](#) – bør advokater orientere deres klienter om muligheden for retsmægling som et alternativ til domstolsbehandling, navnlig i sager med et stærkt

relationsaspekt. Undladelse af at oplyse om muligheden kan efter omstændighederne udgøre en tilsidesættelse af advokatens rådgivningspligt, selvom spørgsmålet endnu ikke har været prøvet i domspraksis.

LOV

[Retsplejeloven § 272](#)[Retsplejeloven § 277](#)

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

[Retsplejeloven § 271](#)[Retsplejeloven § 272](#)[Retsplejeloven § 273](#)[Retsplejeloven § 277](#)[Retsplejeloven § 279](#)[Retsplejeloven § 478](#)

stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

2 afgørelser

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

2

03.03.2009 Bevarelse af personlig gældsfordring efter tvangsauktion og aflysning af pantebrev

1321-1596

18.09.2008 Krav om personlig underskrift ved udenretlige forlig til tvangsfuldbyrdelse

5888-7035

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Reform af den civile retspleje V - Retsmægling

nr. 1481 · 2006 · Justitsministeriet